

Herwig Wolfram, *History of the Goths*, İng. Tercüme Thomas J. Dunlop*

Mert KOZAN**

Avusturya Viyana Üniversitesi'nde emekli profesör olan Herwig Wolfram, 1983 yılından 2002 yılına kadar Avusturya Tarihsel Araştırmalara Enstitüsünde (Institut für Österreichische Geschichtsforschung) Müdür olarak görev yapmıştır. Müellif tarafından kaleme alınan *Histroy of the Goths* (Gotların Tarihi) adlı kitabın ilk basımı 1979 yılında Almanya'nın Münih kentinde yapılmıştır. 1988 yılında Thomas J. Dunlop tarafından İngilizceye tercüme edilen kitap Cambridge Üniversitesi yayınları tarafından, Berkeley, Los Angeles ve Londra'da 1990 yılında basılmıştır. 1979 yılında Almanca olarak basılan eser önemli bilim insanları tarafından büyük beğeni ile karşılanmış ve 1990 yılında İngilizceye çevrilerek eser bilim dünyasının daha geniş bir kesimine ulaşma fırsatı bulmuştur.

Herwig Wolfram tarafından kaleme alınan eser, *Giriş*'ten sonra beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm *İsimler*, İkinci Bölüm *Hun İstilas* *Öncesi Got Kabilelerinin Şekillenmesi*, Üçüncü Bölüm *Kırk Yıllık Göç ve Vizigotların Şekillenmesi 376-378'den 416-418'e kadar*, Dördüncü Bölüm *Toulouse Krallığı 418'den 507 yılına kadar*, Beşinci Bölüm ise "*Yeni*" *Ostrogotlar* başlıklarından oluşmaktadır.

Giriş (s.1-19) kısmında yazar, eserini kaleme alırken Got tarihi ile ilgili yapılan araştırmaları ve yazılan eserleri tarihsel kronolojiye bağlı kalarak ele almıştır. Herwig Wolfram *Giriş* kısmının ilerleyen bölümünde Gotlarla ilgili bilinmesi gereken temel bilgileri ileriki bölümlerde detaylandırılacak konular hakkında okuyucuyu hazırlamaktadır.

* Herwig Wolfram, *History of theGoths*, University of California Press; First Edition, Berkeley, Los Angeles, London 1990, 613 sayfa.

** Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü. mertko85@hotmail.com.

İsimler başlığını taşıyan birinci bölüm (s.19-36) “Got İsimleri”, “İki Got Toplumunu- Çift İsim”, “Batı ve Doğu Gotları Olarak Vizigot ve Ostrogotlar”, “Gotların Efsanevi ve Gülünç İsimleri”, “Gotların Dini ve Klasik İsimleri”, “Gotlarda Asil Aileler ve Onların İsimleri” gibi başlıklara ayrılmıştır. Yazar, eserin bu bölümünde Gotların isimleriyle ilgili olan tartışmalara yer verip bunları pek çok farklı boyutta incelemiştir.

Hun İstilasını Öncesi Got Kabilelerinin Şekillenmesi başlığını taşıyan ikinci bölüm (s.36-117) “Gutonesler ve Gutiler” başlığında alt başlık olarak “Gutonesler’in Siyaseti ve Kurumları”, daha sonra “Karadeniz’e Yürüyüş”, Gotlar Karadeniz’de” başlığının alt başlıkları ise “III. Yüzyılda Got İstilasını”, “Gotların Ege’deki İlerleyişi”, “Aurelian ve Gotların Bölünmesi”, “Tuna’da Tervingi-Vesi Konfederasyonu” başlığının alt başlıkları ise “291’den 364’e Kadar Yaşanan Gelişmeler”, “Athararik Dönemi 365-376/ 381”, “Ulfila ve Gotların Hıristiyanlığa Geçişi”, “ Hun İstilasına Kadar Ostrogotik Greuthungiler” alt başlıkları ise, “Ermanarik’in Greuthungi Krallığı ve Krallığın Dağılışı”, “Tuna ve Karadeniz’deki Gotların Siyasal Organizasyonu ve Kültürleri” kısmının alt başlıkları ise, Gutthiuda: Tervingi ve Taifali Toprakları”, “Kuni: Guthiudanın Alt Bölümleri ve Alt Tabakalar”, “Hurjiler: Kabile Ordusu”, “Gards, Bourgs, Sibja”, “Topluluk Hukuku”, “Haims (köyler): Got Özgürlerinin Sosyal Dünyası”, “ Gotlar Arasında Kült İnanışlar ve Din”, “Günlük Yaşam ve Dil”, Ostrogotik-Greuthungi Krallığı” gibi başlıklara yer vermiştir. Yazar kitabın bu bölümünde Gotların Hun istilasını öncesi hayatına ışık tutma amacındadır. Ayrıca Wolfram, Hun istilasını öncesi Got kabilelerini tek tek ele almış ve onların günlük yaşamlarına, inanışlarına ve kabile yapılarına değinmiştir.

40 yıllık göç ve Vizigotların Teşekkülü 376/378-416/418 (s.117-172) başlığını taşıyan üçüncü bölüm; “İstila ve Gotların Trakya’ya Yerleşmeleri” başlığının alt başlıkları “Tuna Nehri’nin Aşılmasından (376) Adrianapolis Savaşına Kadar (378)”, “Gotların Trakya’ya Yerleşmesi ve Theodosius”, “395-401 Arası Balkan Politikası” başlığı şu alt başlıklara ayrılmıştır, “397 Foedus Olarak Gotlar ve Gotların Makedonya’ya Yerleşmesi”, “Yükselişi’nden Krallığa kadar Alaric”, “Fravitta ve Eriulf”, Gainas ve Tribigild”, “Batı Roma İmparatorluğu’nda Gotlar” başlığının alt başlıkları, “Alaric’in İtalya Savaşları”, “Athaulf ve Gotların Batı Boylarına Yürüyüşü”, “Athaulf’un Vizigotların Etnik Kökenine Katkıları”, “Süvari Olarak Vizigotlar”, “Radagaisus’un Vizigotların Etnik Kökenine Katkıları”, “ Roma’nın Hizmetinde Valia ve Gotlar” gibi başlıklara yer vermiştir. Yazar kitabın bu bölümünde Gotların tarihsel olarak ikiye ayrıldığı dönemi detaylı bir şekilde ele almıştır. Ayrıca yazar bu bölümde Dünya Tarihini, Roma Tarihini ve Got Tarihini ilgilendiren önemli olayları incelemiştir.

Toulouse Krallığı 418'den 508'e kadar (s.172-247) başlığını taşıyan dördüncü bölüm "Aquitania Federasyonu 418-466", "Süper Güç Olarak Vizigotlar 466-507" başlığının alt başlıkları "Euric (466-484) ve *Feodus*'un Bozulması 416'dan 418'e Kadar", Auvergne ve Tarraconensis'in Fethi", "İmparatorlukla Son Savaşlar", "İdarenin Teşekkülü ve Gelişmesi", "II. Alaric 484-507", "Euric ve II. Alaric'in Hukuk ve Kilise Politikaları" başlığının alt başlıkları, "Euric ve II. Alaric'in Yasaları", "Euric ve II. Alaric'in Kilise Politikaları", "Kral ve Kraliyet Klanı" başlığının alt başlıkları, "Kraliyet Ailesi", "Kral", "Saltanat Yaşamı: Din, Dil ve Kültür", "Kraliyet: Fonksiyonları ve Kraliyet Memurları" başlığının alt başlıkları, "Askeri Teşkilat", "Kraliyet Efradı", "Kraliyet Mülkleri ve Mali Durum", "Vizigotların Yurtları", "Toulouse Krallığı Halkı: Etnik ve Sosyal Terkip" başlığının alt başlıkları "Toulouse Krallığında Gotlar ve Romalılar", "Yahudiler, Yunanlar ve Suriyeliler", "Yerli Barbarlar", "Göçmen Barbarlar", "Tabi Olmanın Koşulları", "Son Asla Son Değildir" gibi başlıklara yer vermiştir. Yazar bu bölümde Vizigotların Roma'nın elinde olan Galya eyaletine nasıl yerleştiklerini ve burada kurdukları Toulouse Krallığını detaylı bir biçimde ele almıştır. Bu başlıkta Toulouse Krallığını oluşturan halklara ve onların sosyal yaşamlarına yer veren yazar aynı zamanda Krallığı oluşturan klanı ve kraliyetin kurumlarını detaylı bir şekilde incelemiştir.

Yeni Ostrogotlar(s.247-361) başlığını taşıyan beşinci ve son bölüm "Amal Gotlarının Bölünmeleri ve Yeniden Birleşmeleri 375-451" başlığının alt başlığı "Panonia'daki Greuthungiler, Hun Gotları ve Ostrogotlar"dır. "Panonia'daki Ostrogot Krallığı 456/457-473", "Ostrogotlar Balkanlarda 473-488", "Theoderic'in İtalya Savaşı 488-493" başlığının alt başlıkları "Ostrogotların İtalya'ya yürüyüşü", "İtalya için Savaşlar 489-493", "*Flaivus Theodericus Rex*: İtalyanların ve Gotların Kralı 493-526" başlığının alt başlıkları "Theoderic'in İmparatorluk Tarafından Tanınmak İçin Uğraşları", "Bazı Sorular", Theoderic'in Krallığı: Anayasal Analiz Çabası", "*Exercitus Gothorum*" başlığının alt başlıkları "*Comites Gothorum, Duces, Saiones, Millenarii, Mediocares, Capillati*", "Got Ordusunun İskan Edilmesi", "Polietnisite, Sosyal Statü ve Zorunlu Ordu Hizmeti", "Ostrogotların Silahları ve Savaş Teknikleri", "Theoderic'in Barbar Politikası ve İtalya'nın Korunması" başlığının alt başlıkları "Vandallar", "Vizigotlar", "Burgondiyalılar", "Franklar", Ostrogot Yönetiminde Raetia ve Batı Illyricium", "Barbar Geleneği ve Etnografi"dir, "Theoderic'in Roma Politikası ve Krallık Yönetiminin Sonu 526", "Theoderic'in Amal Halefleri" başlığının alt başlıkları "Athalarik 526-534", "Theodahad 534-536", "Amal Olmayan Krallar ve Ostrogot Krallığı'nın Çöküşü" başlığının alt başlıkları

ise “Krallık 536-552”, “Vitigis 536-540”, “Hildebad ve Erarik 540/541”, “Totila 541-552”, “Son: Teja 552” başlıklarından oluşmaktadır. Yazar bu son başlıkta Hun hakimiyeti sonrasındaki Ostrogotların siyasi ve kültürel hayatına ışık tutmuştur. Ostrogotların efsanevi lideri Theoderic dönemine önemli bir yer ayıran yazar özellikle bu dönemle ilgili oldukça önemli bilgiler vermektedir. Ostrogotların İtalya’daki hâkimiyeti dönemi bu bölümde oldukça geniş bir yer tutmuştur. Ayrıca bu bölümde yazar Ostrogotların çöküşü ile ilgili yaşanan tüm gelişmeleri detaylı bir şekilde aktarmıştır. Yazar bölümün sonunda Ostrogotların neden İtalya’da tutunamadıkları ile ilgili önemli tespitlerde bulunmuş ve Theoderic’in gerçekleştirdiği tüm faaliyetlere rağmen Ostrogotların İtalya’dan atılmasının kaçınılmaz olduğuna dikkat çekmiş vemanıksal bir neden-sonuç ilişkisi çerçevesi oluşturmuştur.

Yazar *Ek* (s.363-377) bölümünde Roma İmparatorlarının Listesini vermiş, Got Tarihinin ana hatlarını tarih sırasına ve olaylara göre bir tabloda toplamış ve Amal ve Balthe Ailelerinin şeceresine yer vermiştir.

Yazar kitabın sonunda kullandığı dipnotları bölümlere göre eserin arkasında vermeyi tercih etmiş (s.377- 535), sırayla Kısaltmalar (s.535-537), Bibliyografya (s.537-575), İndeks (s.575-615) ve Haritalara yer vermiştir (s.615-621).

Sonuç olarak *History of the Goths (Gotların Tarihi)* adlı çalışma Gotların tarih sahnesine çıkışından Ostrogot ve Vizigot Krallıklarının sonuna kadar olan dönemi siyasi, askeri ve içtimai tarihi için önemli bir eserdir. Eser Got Tarihi üzerine kaleme alınmış en geniş ölçekli çalışma olarak dikkat çekmektedir. Got Tarihi ile ilgili yazılmış ilk tetkik eser olan *Henry Bradley’in Gotların Hikâyesi* adlı eseri oldukça kapsamlı bir şekilde geliştirmiştir. Kitap hazırlanırken Latince, Grekçe, Almanca, İngilizce ve Rusça kaynak ve araştırma eserler ile Got Tarihi sahasında uzmanlaşmış tarihçilerin eserlerinden geniş bir şekilde yararlanılmıştır. Eser, bibliyografya açısından oldukça zengindir. Bu özellikler de dikkate alındığında eser, Got Tarihi çalışanları açısından son derece kıymetli bir çalışmadır.